

Ügyszám: **Vj-008/2008.**

A Gazdasági Versenyhivatal a **QUAESTOR Utazásszervező Kft.** eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t.

A Gazdasági Versenyhivatal az eljárást megszünteti.

E végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsához címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A jogorvoslati kérelem előterjesztésének e végzés foganatosítására halasztó hatálya nincs.

I n d o k o l á s

I.

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a QUAESTOR Utazásszervező Kft. (1132 Budapest, Váci út 30) eljárás alá vont ügyfél ellen 2008. január 11-én versenyfelügyeleti eljárást indított annak kivizsgálása érdekében, hogy az eljárás alá vont ügyfél megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) III. fejezetét azzal a magatartásával, hogy a népszerűsítése céljából közzétett kommunikációs anyagaiban (pl.: honlap) nem megfelelően tájékoztatja a fogyasztókat az akciós utazási ajánlatainak a fogyasztók által fizetendő végső árairól, azaz arról, hogy egyes költségeket (pl.: repülőtéri illeték, transzfer) annak ellenére, hogy a kommunikációiban azokat ingyenesnek tünteti fel, a fogyasztóknak mégis meg kell fizetniük. Ezért az eljárás alá vont vállalkozás kommunikációi valószínűsíthetően alkalmasak voltak a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására.

Az eljárás kiterjedt az eljárás alá vont által a 2007. évben közzétett valamennyi olyan fogyasztóknak szóló tájékoztatására, amelyben az utazások áraihoz kapcsolódó valamely díjtétel ingyenessége, illetve eljárás alá vont által történő átvállalása külön kihangsúlyozásra került.

A versenyfelügyeleti eljárás megindítását a közérdek védelme is indokolta, mert a jogsértési vélelemmel érintett reklámhordozókon keresztül az eljárás alá vont elérhette a potenciális fogyasztók széles körét, valamint az eljárás alá vont piaci részesedése az utazási irodák piacán igen jelentősnek minősíthető.

II.

A Tpvt. III. fejezete tartalmazza a fogyasztóvédelmi célú versenyjogi normákat.

A Tpvt. 8.§ (1) bekezdése alapján tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Az idézett szakasz (2) bekezdés értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, elhallgatják azt, hogy az áru nem felel meg a jogszabályi előírásoknak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, továbbá, hogy annak felhasználása a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli, az áru értékesítésével, forgalmazásával összefüggő, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről - így különösen a forgalmazási módról, a fizetési feltételekről, a kapcsolódó ajándékokról, az engedményekről, a nyerési esélyről - megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak, valamint különösen előnyös vásárlás hamis látszatát keltik.

A Tpvt. 9. §-a alapján a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpvt. 10. §-a alapján tilos a fogyasztó választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazása. Ilyen módszernek minősül különösen, ha olyan körülményeket teremtenek, amelyek jelentősen megnehezítik az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.

A Tpvt. 71/A. §-a alapján a vizsgáló a hivatalból indított versenyfelügyeleti eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn, továbbá akkor, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

III.

A turisztikai piacon jelenleg kb. 1200 regisztrált, tehát legálisan működő utazási vállalkozás foglalkozik utazásszervezéssel és/vagy közvetítéssel Magyarországon. Ebből mintegy 250 iroda tagja a Magyar Utazásszervezők és Utazásközvetítők Szövetségének, amely tagság a szervezett idegenforgalom mintegy 80 %-át bonyolítja le.

A Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal (továbbiakban: MKEH) végzi az utazásszervező és -közvetítő vállalkozások nyilvántartásba vételét, a kauciófigyelést vagy tevékenységük esetleges felfüggesztését, a nyilvántartásból való törlését.

Az irodák között mára kialakult a szakosodás egy-egy úti célra vagy bizonyos típusú utazásokra (pl. tengerparti nyaralások, kulturális körutak, egzotikus utak, síutak, stb.), illetve a beutazó turizmus egy-egy ágára. Számos utazási vállalkozás kínálatában ugyanakkor többféle típusú utazási csomag is szerepelhet (pl. a síutaktól az egzotikus utazásokig).

A fentiek alapján a különböző szegmensekben különböző cégek versenyeznek egymással. Bár a piac nyitott és viszonylag csekélyek a piacra lépési korlátok, egyes piaci szegmensekben néhány éve ugyanazon szereplők találhatók meg.

Jelen eljárásban érintett piacnak a külföldi utakat értékesítő utazási irodák piaca tekinthető.

IV.

A vizsgálat ténymegállapításai:

A vizsgáló azon döntését, miszerint szükséges a versenyfelügyeleti eljárás megindítása, az eljárás alá vont piaci részesedésével kapcsolatos, panaszos szakban történő tényfeltárás során tett nyilatkozata befolyásolta. A panaszos szakban kiküldött vizsgálói megkeresés során a QUAESTOR Utazásszervező Kft. a piaci részesedésével kapcsolatban azt az információt adta a GVH számára, hogy a telítettnak minősíthető magyarországi utazási piacon a legjelentősebb utazási irodák közé tartozik, továbbá a tőkeereje vonatkozásában is az egyik legjelentősebb utazási vállalkozásnak minősül.

Az előzőekben ismertetett, panaszos szakban tett nyilatkozatával ellentétben, a versenyfelügyeleti eljárás elindítását követően az eljárás alá vont vállalkozás a Vj-8/2008/003. számú beadványában a piaci részesedésére vonatkozóan azt nyilatkozta, hogy sajnálatos módon a korábbi adatszolgáltatásában a Társaság által célként megjelölt törekvést jelenítették meg – mely szerint a piacon a legjelentősebb irodák közé kívánnak tartozni – nem pedig a 2007. év adatai szerinti valós állapotot. Az eljárás alá vont álláspontja szerint jelenleg a QUAESTOR Utazásszervező Kft. piaci részesedése a külföldi utakat értékesítő utazási irodák piacát tekintve, megközelítően 2%.

A vizsgáló az eljárás alá vont vállalkozás ellentmondásos nyilatkozatainak tisztázása miatt a Vj-8/2008/007. számú végzésében felszólította a QUAESTOR Utazásszervező Kft-t, hogy hitelt érdemlően igazolja a GVH számára azt az állítását, miszerint a piaci részesedése 2%-os az utazási irodák piacán.

Eljárás alá vont vállalkozás a 2%-os piaci részesedésének igazolására vonatkozóan az alábbi adatokat, információkat küldte meg a GVH számára:

A piaci részesedés mértékének meghatározásakor a Társaság a külföldre irányuló utaztatók piacán betöltött szerepét vizsgálta, ami — álláspontja szerint — két összetevőből áll. Az egyik a szervezett kiutaztatásban, a másik a külföldre irányuló repülőjegyek értékesítésében való részvétel. Eljárás alá vont a szervezett kiutaztatásban elfoglalt helyét a MKEH által adott kauciók lista alapján határozta meg, mely szerint 2007 májusában az utazásszervezéssel foglalkozó cégek összesen közel 17.500 millió forintnak megfelelő kauciót jelentettek le az MKEH felé.

A QUAESTOR Utazásszervező Kft. a 2007. év végén a forgalmi adatai alapján meghatározott kauciók összege (Vj-8/2008/010. számú irat) és az előzőekben említett számadatok alapján, az MKEH honlapján közzétett számítási mód értelmében 2,5%-os piaci részesedéssel rendelkezik.

A fentiekben meghatározott arányszám mellé párosította az eljárás alá vont társaság a külföldre irányuló repülőjegy értékesítésének forgalmi adatait is, így a IATA által megadott teljes magyarországi repülőjegy értékesítésből adódó repülőtéri illetékek

nélküli „GROSS” forgalom 55.528 millió forint, melyből az eljárás alá vont forgalmát a Vj-8/2008/010. számú irat tartalmazza. Az összesített „GROSS” forgalom és a Quaestor Utazásszervező Kft. által értékesített mennyiség összege alapján megállapítható, hogy a Társaság 0, 85%-os részesedéssel bír.

A fentiekben meghatározott két arányszám átlagolása alapján — 1,675% — határozta meg az eljárás alá vont QUAESTOR Utazásszervező Kft. a 2%-os piaci részesedését.

Az előzőekben ismertetett adatokon kívül, az eljárás alá vont álláspontja szerint figyelembe vehető továbbá a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) — a honlapján is közzétett — utazási piacról rendelkezésre álló statisztikája. E szerint az utazási piac szűkülése következtében 2007-ben a több napra külföldre látogató utasok száma mintegy 5-5,5 millió főre szűkült, ebből a QUAESTOR Utazásszervező Kft. azon utasai, akik legalább szállást vagy repülőjegyet vásároltak, mintegy 0,5%-os piaci részesedést jelenthetnek, az utaztatott személyek száma alapján.

Belföldi jogsegély keretében a vizsgáló megkereste továbbá a Központi Statisztikai Hivatalt (Vj-8/2008/005. számú végzés) és az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Turisztikai Szakállamtitkárságát is (Vj-8/2008/006. számú végzés), annak érdekében, hogy az eljárás alá vont vállalkozás jelenlegi piaci helyzetének valós állapota ténylegesen megismerhetővé váljon a GVH számára.

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Turisztikai Szakállamtitkársága a belföldi jogsegélyt kérő végzés átvétele után telefonon egyeztetett a vizsgálóval, hogy a MKEH-t bevonva válaszolja meg a GVH által feltett kérdéseket, tekintettel arra, hogy véleményük szerint nem csak az utasok száma alapján, hanem az MKEH közhitelű nyilvántartásában meghatározott vagyoni kaució mértéke szerint lehetne megközelítőleg hiteles és pontos információt kapni az egyes utazási irodák piaci részesedéről.

A GVH álláspontja szerint a QUAESTOR Utazásszervező Kft. által bizonyításként levezetett, piaci részesedést igazoló számítások alapjául szolgáló szervezett utazások tekintetében forgalma alapján meghatározott vagyoni kaució mértéke és a repülőjegyek értékesítésének forgalma, egy elfogadható bizonyítási alapnak tekinthető, tekintettel arra, hogy a Társaság fő profilját leginkább ezen szolgáltatásai határozzák meg.

A vizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy mind a 2007-ben utaztatott személyek száma szerint, mind a vagyoni kaució mértéke szerint és mind az értékesített repülőjegyek forgalma szerint a QUAESTOR Utazásszervező Kft. piaci részesedése 2%, illetve az alatti a külföldi utakat értékesítő utazási irodák piacán.

Fentiekből kifolyólag, a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tptv. 70. §-ának (1) bekezdésében megállapított körülmények a vizsgált magatartással összefüggésben nem állnak fenn, mivel a gazdasági verseny érintettségéhez fűződő közérdek védelme — tekintettel az eljárás alá vont piaci részesedésére — nem indokolja a versenyfelügyeleti eljárás lefolytatását.

A fentiekre tekintettel a GVH a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A jogorvoslati jogosultság a Tptv. 71/A. §-án alapul. A jogorvoslati kérelem előterjesztése illetékmentes.

A GVH hatáskörét a Tpvt. 45. §-a, illetékességét a Tpvt. 46. §-a szabályozza, mely rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, mely nem tartozik bíróság (Tpvt. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Budapest, 2008. április 24.